

TEMPTACIONS DE NO-FICCIÓ

El 2012 ha estat un any d'una gran fertilitat per als gèneres autobiogràfics i els llibres d'actualitat. A banda de la biografia sobre Jaume Vicens Vives i la de Neus Català, s'han publicat els dietaris de Joan Estelrich, la correspondència entre Allen Ginsberg i Jack Kerouac, una biografia exhaustiva sobre Leonard Cohen i les cartes del pare del periodisme *gonzo*, Hunter S. Thompson. En l'apartat de memòries cal destacar-ne, com a mínim, quatre: les del periodis-

ta Gay Talese, *Vida de un escritor* (Alfaguara); les de Nadejda Mandelstam, *Contra tota esperança* (Quaderns Crema); un nou volum de records de Joan Daniel Beszonoff, *Les meues universitats* (L'Avenç), i el tercer volum de memòries de Jordi Pujol (Proa). Pel que fa als llibres d'actualitat, la independència de Catalunya ha estat una de les tendències innegables, juntament amb la crisi econòmica. Cal destacar també aportacions menys previsibles, com el llibre de converses amb Teresa Forcades i una breu història de la Rambla.

UN CEL DE PLOM
CARMEMARTÍ
AMSTERDAM/ROCA
336 PÀG./18,95 €

Neus Català és l'última supervivent catalana dels camps de concentració nazis. Va passar quinze mesos tancada a Ravensbrück i Holleschein, i allà va ser testimoni de les atrocitats més terribles, que set dècades després no només recorda sinó que ha pogut explicar-les a la biografia novel·lada que n'ha escrit Carme Martí. A *Un cel de plom* (Amsterdam/Roca) recorda la dolorosa experiència al mateix temps que explica com va poder sortir-se'n. Amb 96 anys fets, Català segueix defensant l'humanisme, afirmant que "s'ha estimat les persones" per sobre de tot.

PERQUÈ LA VIDA NO BASTA
MICHAEL DAMIANO
EMPÚRIES/ANAGRAMA
368 PÀG./22 €

La vida del jove estudiant Michael Damiano va canviar quan va conèixer Barceló i ell el va convidar a passar una temporada a París, on li va obrir les portes del seu taller. A partir d'aleshores va viatjar amb ell a Ginebra, Barcelona i fins i tot a Mali i va tenir accés al cercle de l'artista, incloent-hi la família, els amics i col·laboradors. El llibre és el resultat d'aquest procés d'investigació personal i relata la història de la trobada entre l'autor i l'artista i la vida singular de Barceló, des dels anys radicals de pobresa a Palma fins als grans projectes públics i els seus èxits i frustracions.

UNA PETITA SELECCIÓ DE LA MILLOR POESIA

L'any 2012 ha estat un molt bon any per a la poesia. Col·leccions de llarg recorregut han afegit nous títols d'interès: Edicions 62 ha publicat Narcís Comadira (*Lent*) i Carles Hac Mor (*Dietari del pic de l'estiu*); Proa ha donat a conèixer els últims llibres de Joan Margarit (*Es perd el senyal*), Miquel de Palol (*Aire amb cel de fons*) i Andreu Gomila (*Carrer dels dies*); Cafè Central, que publica quatre títols cada any des de fa més de dues dècades, enguany ha traduït William Blake (*Les noces del Cel i de l'Infern*) i Dilip Chitre (*Vint esmorzars cap a la mort*) i ha publicat poemaris de Vicent Alonso (*En l'aspre vent del nou món*) i Arnau Pons (*Llum de ganivet*).

Col·leccions més joves com la de Meteora, LaBreu i Leonard Muntaner han fet una feina excel·lent. Meteora s'ha atrevit amb un nou llibre d'Antoni Vidal Ferrando, *Gebre als vidres*, i amb la recuperació d'*El gall canta per tots dos*, d'Agustí Bartra. LaBreu ha afegit sis títols més a la col·lecció cada vegada més indispensable d'Alabatre, entre els quals des-

taquen *Galtes de perdiu*, d'Andreu Subirats; la traducció d'Arnau Pons del poemari de Paul Celan *De llindars en llindars*; *El romanço d'Anna Tirant*, de Josep Pedrals, i *El fàstic que us cega*, de Joan Todó. Leonard Muntaner ha posat sobre el taulell de novetats la poesia completa de Joan Vergés i una antologia de Josefa Contijoch que porta per títol *Ganiveta. 1964-2011*.

Editorials com Alpha han presentat llibres exquisits com *Pedra i pinzell*, en el qual Manel Ollé ofereix una selecció de poesia xinesa clàssica. Adesiara ha publicat *La sonata del clar de lluna*, de Iannis Ritsos; i CCG Edicions, una traducció de Carles Duarte i Mireia Vidal-Conte d'Eugènia de Vasconcellos, *La casa de la compassió*. Dels pocs autors que han fet doblat enguany hi ha Hilari de Cara, que ha donat a conèixer *Nunc* (Moll) i *Via bàltica* (Denes), i Biel Mesquida, amb la recuperació d'*El bell país on els homes estimen els homes* (La Butxaca) i els monòlegs lírics d'*Els missatgers no arriben mai* (El Gall).

AMB EL CORRENT DE PROA
CRISTINA GATELLI
GLÒRIASOLER
QUADERNS CREMA
688 PÀG./29,50 €

Aquesta obra no s'ocupa de la tasca historiogràfica de Jaume Vicens Vives, sinó de com la falta de llibertats va portar alguns homes de la cultura a la política. El corrent de proa que alenteix l'avenç d'un vaixell és la metàfora de les contrarietats amb les quals es van haver d'enfrontar l'historiador i molts altres intel·lectuals per sobreviure al desmantellament cultural que va comportar la victòria franquista. Després d'encarregar-se de les biografies de Batllori i Riquer, Cristina Gatelli i Glòria Soler han dedicat anys d'estudi a una figura clau de la Catalunya de la primera meitat del segle XX.

EL XALET DE PUIGCERDÀ
JORDI FINESTRES
ARALLIBRES
184 PÀG./19,90 €

El periodista Jordi Finestres presenta el resultat d'anys de recerca que han culminat en la presentació d'una història commovedora que relata la fundació de Plan el 1937, una ONG dedicada a apadrinar nens víctimes de la Guerra Civil. El relat parteix de les persones que la van fer possible, però sobretot se centra en aquells nens perduts entre l'horror de la guerra i retrobats gràcies a l'amor i la generositat. Un relat humanitari, desconegut fins ara i de gran interès històric. La història inèdita de John Langdon-Davies, que narra com l'ONG més antiga del món neix a Catalunya l'any 37.

CAPITALISME CIBELES
FRANCESC SANUY
LA MAGRANA
320 PÀG./19,90 €

Advocat, polític i comentarista d'opinió, Francesc Sanuy reuneix a *Capitalisme Cibeles* una selecció dels seus millors articles, que tenen com a voluntat aclarir el funcionament de la jungla del diner i del centralisme econòmic que regeix a Espanya. El llibre és tan explícit com el seu subtítol – "Com es reparteixen el pastís les grans empreses espanyoles" –, i arriba tres anys després d'*Els plats trencats. Banquers, polítics i ciutadans: culpables i víctimes de la crisi econòmica* (La Magrana, 2009). Amb *Capitalisme Cibeles*, l'advocat torna a fer lluir la seva veu crítica i lúcida sobre l'actualitat.

DELENDA EST HISPANIA
ALBERT PONT
VIENA EDICIONS
506 PÀG./22,90 €

Durant els últims mesos, la independència de Catalunya ha estat motiu de nombrosos assajos i novel·les, entre els quals destaca *Delenda est Hispania*, que ha tingut una molt bona acollida dels lectors. Expert en dret internacional i en relacions internacionals, Albert Pont dedica un ambiciós estudi als canvis que tindrien després de la proclamació de la independència de Catalunya. Pont hi afirma que els actius de l'estat espanyol al territori passarien al català, i es constituïria una conferència internacional per repartir el deute. El procés podria acabar amb la dissolució d'Espanya.

TERESA FORCADES
EULÀLIA TORT
DAU EDICIONS
214 PÀG./19 €

Converses amb Teresa Forcades ha estat, sens dubte, un dels llibres revelació del 2012. Publicat per Dau, el volum ha esgotat una edició rere l'altra a partir de les preguntes i les respostes entre una de les monges catalanes més populars del moment i la periodista Eulàlia Tort. Els lectors podran conèixer més a fons que pensa Forcades sobre una gran diversitat de temes: de la vivència religiosa a la indústria farmacèutica, de la necessària renovació de l'Església a l'excés de medicació a les nostres vides, el paper de les dones i la crítica del model de societat que s'està construint actualment.

BREU HISTÒRIA DE LA RAMBLA
ENRIC VILA
GALÀXIA GUTENBERG
224 PÀG./18,90 €

Fidel a l'esperit planià –que portaria a dedicar al geni de Palafrugell tot un assaig–, Enric Vila publica un llibre que va més enllà de les vicissituds i les anècdotes costumistes sobre la Rambla de Barcelona. El periodista en ressegueix la història a través de les valoracions i descripcions que n'han fet autors com Stendhal, George Sand, Hans Christian Andersen, Hemingway, Baroja, Sagarra, Monzó, Dalí i el mateix Josep Pla. L'evolució d'un dels carrers més emblemàtics arriba fins al present més estricte: "La Rambla és tan universal que sempre ens ha dit: «Use me or lose me»".